

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı **Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **27.04.2026**

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Şırnak Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün Şırnak İli 2024 Yılı Çevre Durum Raporu'nun su başlığında yer alan bilgiler, ilde su kirliliği, su kaynaklarının korunması ve suyun tarımsal üretim üzerindeki etkileri bakımından önemli eksiklikler içermektedir. Raporla "Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu" başlığı altında endüstriyel ve evsel kaynaklara ilişkin bölümlerde, fiili deşarj noktaları, sektör bazlı atıksu miktarları, alıcı ortama ilişkin somut kirlilik verileri ve kirlletici parametreler yerine büyük ölçüde genel ve sınırlı ifadelerle yer verilmiştir. Su kirliliğinin gerçek boyutunu ortaya koyacak kapsamlı ve karşılaştırmalı verilerin bulunmaması, raporun bu alandaki açıklayıcılığını zayıflatmaktadır.

Buna karşılık aynı raporda Şırnak'ın tarım alanı **1.068.607 dekar** olarak verilmektedir. Tarımsal üretimin böylesine geniş bir alana yayıldığı bir ilde, su kalitesinin yalnızca çevresel değil aynı zamanda ekonomik ve toplumsal sonuçlar doğurduğu açıktır. Ancak raporda su kirliliğinin tarım arazileri, sulama suyu, toprak kalitesi ve hayvancılık üzerindeki etkilerine ilişkin yeterli değerlendirme yapılmamıştır.

Öte yandan raporda yalnızca sınırlı sayıda istasyona ilişkin nitrat verilerine yer verilmekte; petrol türevi kirleticiler, ağır metaller, mikrobiyolojik kirlilik, pestisitler ve sulama suyu kalitesine ilişkin daha kapsamlı bir izleme tablosu sunulmamaktadır. Oysa kömür ocaklarının atıklarından kaynaklı yıllardır neredüştü deresi kirlenmekte, tarıma insan sağlığına ciddi zarar vermektedir. Bunun yanı sıra geçtiğimiz ay Dicle Nehri'ne gabar petrol boru hattından sızan petrolün içme suyuna karışması nedeniyle içme suyu hizmetinin tedbiren durdurulduğu, ayrıca Uludere/Siyahkaya Barajı ve Hezil Çayı çevresinde Hilal ve Şenoba Belediyelerinin çöp dökmesi sonucunda barajdaki kirlilik görüntülerinin kamuoyuna yansıdığı bilinmektedir. Bu durum, Şırnak'ta su varlıklarının yalnızca içme suyu yönünden değil, tarımsal üretim, hayvancılık ve ekosistem bütünlüğü bakımından da ciddi baskı altında olduğunu göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. Şırnak Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün Şırnak İli 2024 Yılı Çevre Durum Raporu'nun "Su Kaynaklarının Kirlilik Durumu" bölümünde endüstriyel ve evsel kirliliğe ilişkin fiilî deşarj noktaları, atıksu miktarları ve kirleticiler parametreler neden ayrıntılı ve somut biçimde yer almamıştır?
2. Raporda yalnızca sınırlı sayıda nitrat verisine yer verilirken, petrol türevi kirleticiler, ağır metaller, pestisitler, mikrobiyolojik kirlilik ve sulama suyu kalitesi bakımından neden kapsamlı veri paylaşılmamıştır?
3. Şırnak ilinde içme suyu, sulama suyu ve alıcı ortamlar bakımından petrol türevi kirleticiler, ağır metaller, pestisitler ve diğer kritik parametreler hangi sıklıkla ölçülmektedir?
4. Şırnak İli Çevre Durum Raporlarının, özellikle Nerdüş Deresi gibi tarım ve ekosistem açısından kritik su varlıklarına ilişkin daha ayrıntılı, mevsimsel, karşılaştırmalı ve denetlenebilir bir çalışma neden yapılmamıştır?
5. Şırnak'ta su kirliliğinin tarımsal üretim, sulama verimliliği, toprak kalitesi ve hayvancılık üzerindeki etkilerine ilişkin Bakanlığınızca hazırlanmış herhangi bir etki analizi veya izleme raporu bulunmakta mıdır?
6. 1.068.607 dekar tarım alanına sahip Şırnak'ta, su kalitesinin tarımsal üretime etkisine dair ilçe bazlı bir risk haritası hazırlanmış mıdır? Hazırlanmamışsa gerekçesi nedir?
7. Bakanlığınız tarafından Cizre'de Dicle Nehri'ne petrol sızıntısı nedeniyle içme suyu hizmetinin tedbiren durdurulmasına yol açan olayla ilgili hangi inceleme, numune alma ve yaptırım işlemleri yürütülmüştür?
8. Silopi/Siyahkaya Barajı ve Hezil Çayı çevresindeki kirlilik iddialarıyla ilgili hangi kurumlarca hangi tarihlerde inceleme yapılmış, analiz sonuçları ne olmuş ve bu sonuçlar neden kamuoyuyla tam açıklıkla paylaşılmamıştır?
9. Şırnak'ta su kaynaklarını etkileyen belediye atıkları, endüstriyel deşarjlar, madencilik faaliyetleri, petrol üretim alanları ve baraj projeleri birlikte değerlendirilerek herhangi bir kümülatif etki analizi yapılmış mıdır?
10. Şırnak ilinde su kirliliğinin tarımsal üretimde verim kaybı, ürün deseni değişimi, sulama sorunu veya toprak bozulması gibi sonuçlar doğurup doğurmadığına ilişkin Bakanlığınızın elinde herhangi bir veri bulunmakta mıdır?

11. Şırnak Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğünün Şırnak İli Çevre Durum Raporlarının, özellikle su kirliliği ve tarımsal etki başlıklarında daha ölçülebilir, ilçe bazlı ve denetlenebilir veri içerecek şekilde yeniden düzenlenmesine yönelik bir çalışma yapılacak mıdır?